

# Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Za Wiarę i Ojczyznę!

Wydanie II

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I. (Pomorze), II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica), III. (Wielkopolska i Śląsk) wraz z bezpłatnymi dodatkami: „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośnym do domu złotych 3.90.

w Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1.50 dol., w innych krajach równowartość 1.50 dol. ameryk. — Ogłoszenie drobne z słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na piątek, 4-go grudnia 1936 r.

## Sejm i społeczeństwo

W okresie pomajowym ustalili już się taki zwyczaj, że po zwołaniu sesji zwyczajnej izb parlamentarnych, z zasady każdego roku obrady sejmu i senatu były odraczane na jeden miesiąc. Odroczenia te następowały nawet przed odbyciem chociażby jednego posiedzenia sejmu czy senatu. Przyczyny i powody tego rodzaju praktyk, są doskonale znane wszystkim, nie ma więc potrzeby tego powtarzać.

Nowa konstytucja kwietniowa, termin zwołania izb ustawodawczych, przesunęła o cały miesiąc naprzód. Zastrzegła jednak również p. Prezydentowi prawo odraczania obrad izb ustawodawczych o dni 30, zaś najpóźniejszy termin zwołania sesji zwyczajnej sejmu oznaczyła na czas nie później jak w listopadzie każdego roku.

W wyborach wrześniowych roku ubiegłego, w których to wyborach przeważająca większość obywateli udziału nie brała, wybrani zostali wyłącznie tylko kandydaci z obozu sanacyjnego. Nie zachodziła więc i nie zachodzi obawa by członkowie obecnego sejmu mogli już nie tylko przeciwstawić się przedłożonym sejmowi projektom, ale choćby żądać poczynienia jakichś zmian w przedłożonych projektach.

W dniach ostatnich zwołany został sejm i senat na nową, zyczajną sesję budżetową. Oczywiście że nadchodząca sesja budżetowa w niczym nie będzie się różniła od sesji ubiegłej. Wybierze się komisje, referentów generalnych i referentów poszczególnych budżetów, odbywać się będą posiedzenia komisyj, i posiedzenia plenarne, ale tak jak i w ubiegłej sesji, będą mogli posłowie i senatorowie tylko pogadać, nieco pobiadolić, ale i posłusznie uchwalić wszystko to co im przedłożą. Na zakończenie sesji, a nawet i przed zakończeniem uchwalą nowe pełnomocnictwa dla rządu i na tem owa praca i rola tego organu państwa skończy się. I zaczynają się nowe długie, bardzo długie ferie izb ustawodawczych, długi okres wypoczynku, przerywany od czasu do czasu kilkodzielną sesją nadzwyczajną dla uchwalenia nowych pełnomocnictw dla rządu, i na tem koniec.

Nasuwa się wobec tego pytanie po co i na co to wszystko? Po co te wydatki na utrzymanie sejmu i senatu? Po co te zwoływania i żądania uchwalania pełnomocnictw? Wszak wiadomym jest że takie izby ustawodawcze uchwalają bez protestu i bez odważenia się wnie-

sienia zmian wszystko to co tym izbom przedłożone zostanie.

Spółeczeństwo wszak w swej olbrzymiej większości mało znaczenia przywiązuje do prac izb ustawodawczych. Po cóż więc te pozory zachowywania ustroju parlamentarnego?

W kończącym się roku, przez cały czas słyszało się wciąż hasła szukania kontaktu ze społeczeństwem. Społeczeństwo chłopskie po wielokroć w roku bieżącym wyrażało swoje zdanie jak sobie przedstawia kontakt społeczeństwa z czynnikami odpowiedzialnymi za państwo. I jako pierwszy warunek postawiło żądanie rozwiązania obecnych izb ustawod., zmiany obecnej ordynacji wyborczej do izb ustawodawczych i do ciał samorządu terytorialnego i gospodarczego, wreszcie przeprowadzenie uczciwych wyborów do ciał ustawodawczych i samorządowych.

Mimo tych żądań mas ludowych wszystko się dzieje po staremu, a nawet w skrytości i cichości klei się przez pułk. Koca jakiś nowy twór, mający zastąpić zniena-

widzony przez masy społeczeństwa i do cna skompromitowany obóz prorządowy BBWR, rozwiązany w końcu ub. roku.

Niedawny jest żywot obecnego sejmu i senatu, ale dość długi by w dostatecznej mierze sprowadzić znaczenie tych ciał parlamentarnych w pojęciach olbrzymiej większości społeczeństwa do miana organu mało znaczącego i po-w społeczeństwie.

W dzisiejszych groźnych czasach, w których wre w całej Europie i w świecie całym, tylko ten naród oprze się nadchodzącej burzy, który zementowany będzie wewnątrz wielką ideą pracy i poświęcenia dla państwa, w którym wola mas będzie drogowskazem dla państwa.

Sejm i senat obecne nie są i nie będą nigdy drogowskazem dla społeczeństwa naszego, a właściwe drogi prowadzące do mocarstwowości i spojenia wewnętrznego przedej czy później społeczeństwo samo sobie stworzy.

Ig. Golaś.

### Otwarcie sesji sejmowej

We wtorek 1 bm. o godz. 4 po poł. otwarta została sesja budżetowa sejmu. Po dokonaniu wyboru członków komisji budżetowej, na której to komisji będzie szczegółowo dyskutowany budżet, prze-

mówienie wygłosił premier Składkowski i wicepremier i minister skarbu inż. Kwiatkowski. Przemówienia te były transmitowane przez radio.

### Kiedy zbierze się Rada Ligi dla obrad nad sprawą hiszpańską

Rząd hiszpański wysłał z Waleencji, gdzie przebywa, do sekretariatu Ligi Narodów protest przeciwko pomocy udzielanej przez Niemcy i Włochy powstańcom hiszpańskim. Rząd hiszpański domaga się, aby Rada Ligi Narodów w najbliższym czasie zbadała sytuację, wywołaną przez wspomniane kroki i zajęła się sprawą pomocy powstańcom przez Niemcy i Włochy.

Żądanie rządu hiszpańskiego, aby Rada Ligi Narodów zwołana została na nadzwyczajne posiedzenie, wprawilo zarówno Londyn, jak i Paryż w duże zakłopotanie.

Oba państwa obawiają się, że w awaturze hiszpańskiej Liga Narodów może otrzymać ostateczny cios i że jej interwencja spowoduje nowe komplikacje.

### Pożyczka francuska dla Polski

W poniedziałek, dnia 30 listopada, podpisana została w Paryżu umowa w sprawie udzielenia pomocy finansowej Polsce, zawarta między rządem polskim a francuskim.

W myśl umowy Polska otrzymała od Francji 2 miliardy 600 milionów franków, co w walucie polskiej wyniesie około 600 milionów złotych. Pożyczka ta będzie udzielona w połowie w gotówce, a w połowie w towarach.

### Sojusz polsko-rumuński

W ostatnim dniu pobytu ministra rumuńskiego p. Antonescu w Warszawie przeprowadzone były ważne rozmowy z min. Beckiem, po czym ogłoszony został komunikat urzędowy o treści tych rozmów.

W komunikacie tym obaj ministrowie stwierdzili konieczność utrzymania nadal stosunków, wynikających z traktatów zawartych między Polską i Rumunią.

W tym celu obaj ministrowie wyrazili gotowość dalszego rozwoju sojuszu we wszystkich dziedzinach życia praktycznego oraz przystosowania interesów obu narodów do koniecznych nakazów obecnej sytuacji.

Przewidziana została w szczególności bliska wizyta w Warszawie rumuńskiego ministra oświaty, szefa sztabu armii rumuńskiej oraz wizyta gubernatora rumuńskiego banku narodowego, którą złoży on prezesowi banku polskiego.

### Wizyty węgiersko-włoskie

W dniach ostatnich regent Węgier admirał Horthy i premier rządu węgierskiego Daranyi bawili we Włoszech gdzie składali wizyty królowi włoskiemu Emanuelowi i dyktatorowi Mussoliniemu.

Jak podają agencje zagraniczne wkrótce ma nastąpić rewizyta króla włoskiego Emanuela i dyktatora Mussoliniego, którzy przybędą do Węgier.

### Nieudana rewolta komunistyczna w Ekwadorze

W stolicy republiki Ekwador w Południowej Ameryce, w mieście Quito wybuchła rewolta komunistyczna wywołana przez jeden z pułków. Rewolucjoniści w godzinach rannych w sobotę, starali się opanować ważniejsze punkty miasta i gmachy rządowe. Wkrótce jednak rewolta została stłumiona.

W walkach ulicznych, które ro-

zegrały się w sobotę, zginęło 29 osób, a 69 zostało rannych. W sobotę i w niedzielę aresztowano kilkadziesiąt osób pod zarzutem przygotowania spisku. Wśród aresztowanych znajduje się brat byłego prezydenta Valesco Ibarro, oraz kilkunastu cudzoziemców, których nazwiska nie zostały jeszcze ustalone.

# Nędza, miłosierdzie i sanacja...

O biedzie i nędzy na wsi wypisano już tyle artykułów, że ludzie z niechęcią te wynurzenia czytają i litują się nad tymi, którzy to tylko piszą, ale nie rzeczywistości do poprawy tych sunków nie wnoszą. A lekarzy na tę chorobę jest dużo. Sama sanacja wzięła się do naprawiania stosunków na wsi z zapalem godnym lepszej sprawy. Było to jednak tak długo, dopóki była bieda na wsi. Słusznie były słowa p. prezesa Mikołajczyka: „dopóki ceny na wsi były tak niskie, że z chłopów zrobili się dziady, dopóty były „fronty do wsi“, oddłużenia i inne półśrodki. Ale jak się ceny troszeczkę poprawiły, to... zrobiono z chłopów paskarza, oszusta, lichwiarza i nawet kobicinom na targu zagłada się do koszyków, czy nie sfalszowały artykułów spożywczych”.

Zastrzykiwano chłopom różne lekarstwa. Zjechała na wieś szarańcza, różne odpadki, które wypadły z rozklekotanego młynka niechlubnej pamięci BBWR zaczęły na wsi uprawiać taniec sabatowy czarownic i uprawiać djabielskie harce.

Porównanie partyjniactwa z przed roku 1926 z obecnym huliganstwem na wsi, uprawianym przez różnych Michałkiewiczów, Waleronów, Wyrzykowskich i innych, owe łapanie dusz pańszczyznianych wychodzi bardzo niepoehlebnie dla naszych czasów i inicjatorów tych poczynań.

A cała ta robota jest zaprawiona litością i miłosierdziem nad chłopem. Chęcią wyrwania go ze szpon „partyjniactwa” — Boże się pożał. — Za czyjeś pieniądze, nas się tumani, ogłupia i próbuje prowadzić nadal na pańskim pasku i niedługo nawet bić. Tak — nietylko gospodarz, jak to ma miejsce obecnie, ale nawet fizycznie.

Nędza, bezrobocie szaleje na wsi. Co się na to robi, jak się temu zapobiega? Dosłownie nic. — W mieście to utworzono komitety dla pomocy bezrobotnym, zbiera się składki, datki, robi propagandę. Na wsi natomiast — obniża ceny, ściąga podatki rzeczywiste i urojone, stwarza się nowe „równanie w dół“, zamyka bekoniarnie i wzywa do skladek na rzecz... biednych i bezrobotnych.

Miłosierdzie też zapewne powoduje, że umoralnia się chłop na gwałt. Wmawia się w niego, że jedynie zbawienie ciała, majątku i duszy znajduje się w sanacji lub endecji. Do Stronnictwa Ludowego nie może należeć, bo to przecież komuna, front ludowy masoneria. Takie oto ohydne kłamstwa rzucają.

Miłosierdzie to również pozwala tym panom napychać sobie kieszenie za zdradziecką robotę i rozbijanie jedności chłopskiej. Jeżeli jednak im wolno to robić, to my również z litością możemy im przypominąć to co powiedział Bojko o swej roli odegranej po

maju. Chociaż uważamy, że porównanie tych ludzi nawet z Bojką jest za zaszczytne.

Nędza materialna i umysłowa rozpostarła z winy „przkletego pamięci B. B. W. R.“ jak mówi „Piast“, swe skrzydła nad polską wsią. **CHŁOP — DZIAD I CHŁOP ANALFABETA, TO PRZECIEŻ NAJLEPSZE ZEROWISKO DLA RÓŻNEGO RODZAJU „GENJUSZÓW“ I OSWOBODZICIELI.**

**CHŁOP Z WIDŁAMI PRZY GNÓJU TO IDEALNA POZYWKA DLA WSZELKIEGO RODZAJU**

## Dyktator włoski potrzebuje pieniędzy

W państwie dyktatury faszystowskiej we Włoszech nie wszystko jest tak dobrze, jak to o tem pisują gazety prawicowe, faszystowskie czy hitlerowskie. Słyszysz się co prawda wciąż o tym jak to dyktator Mussolini sieje, orze, kosi, jak to osusza bagna i miasta buduje, jak to buduje szosy i autostrady, itd. itd. Gazety owe w gospodarce dyktatora upatrują tylko rzeczy wielkie, mocarstwowe, zwyczajnym najazdem zaborem zachwycając się jako wielkim czynem szerzenia cywilizacji i kultury itd.

W istocie rzeczy tak jak każdy dyktator, tak też i Mussolini musiał coraz to stwarzać nowe przyczyny i wyczyny byle tylko odwracać uwagę społeczeństwa włoskiego od istotnego katastrofального położenia kraju.

Po wysuszeniu błot, kiedy naród głodny i bezrobotny, zaczął sarkać i buntować się, rozpoczął Mussolini awanturę abisyńską, a potem rzucił się ze swoją armią na bezbronny naród abisyński, zabił go całkowicie.

Skończyła się jednak kampania grabiecka, pieniądze i złoto poszło na koszt wojenne, zaczyna się więc teraz bieda: brak pieniędzy, bezrobocie rośnie, niezadowolenie mas również. Jedyny ratunek to pożyczki zagraniczne. Zwrócił się więc Mussolini w ostatnich dniach do Stanów Zjednoczonych z propozycją konsolidacji włoskich długów wojennych w Ameryce, zaciągniętych na cele zagrabszenia Abisynii.

Przed tym Włochy czyniły próby uzyskania pożyczki w Anglii, ale próby te zawiodły z powodu zaostrenia się zagadnienia śródziemnomorskiego, a także z powodu nie miecko-włoskiego zbliżenia, wymierzonego przeciwko Lidze Narodów.

**DROBNOUSTROJÓW I PASORZYTÓW. O KIM MÓWIA, TO CHŁOPI DOBRZE WIEDZA.**

Na nędzę nie pomoże żadne miłosierdzie i żadna litość. Na nędzę wsioła nie pomoże w żadnej mierze... **sanacja.**

**NĘDZĘ TE MOŻE I MUSI — JEŚLI NIE CHCEMY ZGUBY PAŃSTWA — USUNĄĆ CAŁY NARÓD, WSPÓLNYM WYSILKIEM. KLIKA TEGO NIE ZROBI.**

S w o r.

Poza tym koła polityczne w Anglii i Francji oburzone są na Mussoliniego, iż bez jakiegokolwiek porozumienia się z Anglią i Francją sam wszczął rozmowy ze Stanami Zjednoczonymi w sprawie długów wojennych, czym wylał się z wspólnego frontu tych trzech państw, które zagadnienie to zawsze traktowały wspólnie i wszelkie kroki w Ameryce wspólnie podejmowały. Tę nielojalność Mussoliniego — mówią — można usprawiedliwić jedynie rozpaczliwym stanem finansów włoskich i niecierpiącą zwłoki potrzebą uzyskania za wszelką cenę pożyczki zagranicznej.

Czupurność i bezwzględność jaką wykazywał dyktator w stosunku do bezbronnych Abisynczyków, znalazła swój koniec dość smutny. Potrzeba pieniędzy, bo w kraju jest źle, bezrobocie i niezadowolenie mas rosną, i trudno będzie wyszukać nowy sposób, by dać nową „zabawę“ narodowi, by odwrócić uwagę narodu od istotnego położenia kraju.

Starania dyktatora włoskiego o pożyczkę, to nowy sposób przedłużania egzystencji dyktatury we Włoszech.

## Na froncie walk w Madrycie

**BOMBARDOWANIE**

**'ALICANTE I CARTAGENY.**

W nocy z soboty na niedzielę samoloty powstańcze bombardowały Alicante i Kartagenę. Eskadry powstańcze zdołały wypełnić swe zadanie mimo akcji rządowych samolotów myśliwskich oraz ostrzeliwania przez baterie przeciwlotnicze ustawione w dzielnicach portowych obu miast. W niedzielę samoloty powstańcze zbombardowały stacje kolejowe Pedro Abad el Carpio i Montoro, położone około 40 km na wschód od Cordoby. W czasie bombardowania zniszczono kilka pociągów z materiałem wojennym. Złożonej z 500 żołnierzy załóżce klasztoru Santa Maria de la Cabeza pod Andujar, 70 km na północ-wschód od Cordoby, obleganej od szeregu miesięcy przez wojska rządowe, zrzucono wczoraj nowe zapasy żywności.

**NIE JEDEN PUŁK A CZTERY BRYGADY MIĘDZYNAROD.**

Okazuje się, że wśród szeregów wojsk rządowych w Hiszpanii walczą już dwie brygady międzynarodowe, składające się z pułków sowieckich oraz jednego mieszanego. Każda brygada liczy po 4000 ludzi. Trzecia brygada znajduje się w marszu na front. W tej znajduje się jeden pułk, złożony wyłącznie z Francuzów, czwarta zaś jest formowana dopiero i znajduje się w niej 23 Anglików. Wszystkie te brygady są znakomicie uzbrojone i wyposażone.

## Kara śmierci na ukraińskiego zbira

Przed Sądem Okręgowym w Złoczowie stanął b. oficer ukraiński a obecnie nauczyciel Bidnej Szkoły, Grzegorz Makitra. Akt oskarżenia zarzuca mu, że dn. 27 marca 1919 r., jako członek trybunału ukraińskiego skazał na śmierć 8 osób, obywateli Złoczowa, tylko dlatego, że byli Polakami. Poza tym Makitra znęcał się nad ludnością polską.

## Wyrok w sprawie „Wanderbundu”

W Tarnowskich Górach został ogłoszony wyrok przeciwko członkom wyrotowej organizacji niemieckiej „Wanderbud”.

Dwom oskarżonym — Helmutowi Hornowi i Erykowi Freyerowi sąd wymierzył karę więzienia po 2 i pół lat — ośmiu oskarżonym po 1 i pół roku więzienia, 9-ciu oskarżonym po 1 roku więzienia, 7-miu skazał na 8 miesięcy, 7-miu zaś na dom poprawy, 7-miu oskarżonych uniewinił. Sąd stwierdził iż „Wanderbund” był organizacją, działającą na szkodę Państwa Polskiego. Wzorowała się ona na wzorach organizacji hitlerowskich.

Sąd skazał Makitrę na karę śmierci, którą po zastosowaniu amnestii zamieniono na 15 lat więzienia.

**Składajcie ofiary na Pomoc Zimową dla bezrobotnych. Konto PKO Nr. 70.200 Pomoc Zimowa.**

## Gen. Weygand ostrzega przed niebezpieczeństwem Trzeciej Rzeszy

Francuski miesięcznik „La Revue des Deux Mondes” rozpoczyna cykl artykułów pisanych przez najwybitniejszych fachowców wojskowych Francji, na temat zagadnienia obrony kraju. Artykuły te rzucają światło na po gląd wojskowych sfer francuskich i poddają rzeczowej krytyce stan przygotowań Francji w stosunku do wymagań przyszłej wojny.

Dyskusję otwiera artykuł znakomitego wodza Francji gen. Weyganda pt. „Stan Francji pod względem wojskowym”. Zwycięski szef sztabu z czasów wielkiej wojny, przeprowadza bilans obecnej sytuacji Francji — pod względem możliwości obrony i wykazuje niebezpieczeństwo, jakie dla pokoju świata stanowią zbrojenia niemieckie.

Gen. Weygand w swych wywodach nie tai swego przekonania co do groźnej możliwości wybuchu wojny. Uważa on, iż bardzo wysoki poziom zbrojeń niemieckich i wielka wartość zaczepna armii niemieckiej wraz z faktem utrzymania całego kraju w stałym napięciu pogotowia wojennego, wróży nadejście niebezpieczeństwa i ewentualność niesłychanie gwałtownego i szybkiego uderzenia.

Po przeprowadzeniu skrupulatnej analizy ewentualnych kierunków napadu wojennego i możliwości obronnych Francji, gen. Weygand pisze:

„Jeszcze raz Niemcy nas ostrzegają. Zdolamy ostrzeżenie to usłyszeć i rozważyć bez słabości ducha, wielkie zadania, jakie stoją przed nami”.

„Wykonajmy uczciwy przegląd sytuacji, wnioskujmy stąd, jakiego rodzaju armii potrzebujemy i weźmy się

natychmiast do pracy, celem zapewnienia tej armii tych stanów, tego sprzętu i tego poparcia moralnego, jakie są jej niezbędne. Wykonujmy tę pracę celowo, nie przerywając w chwilach, gdy sytuacja zdaje się wyjaśniać”.

Znamiennym jest, że w swych rozważaniach gen. Weygand nie bierze pod uwagę ewentualności współdziałania z Rosją Sowiecką i wogóle przemilcza przymierze francusko-sowieckie.

## Odkrycie złóż manganowych w Karpatach

Badania geologiczne prowadzone w Małopolsce Wschodniej doprowadziły do odkrycia w górach Czywczyńskich złóż rudy manganowej. Ruda ta jest nisko procentową, gdyż zawiera około 30 proc. manganu.

Dotychczas, jak wiadomo, man-

## Międzynarodowy Kongres Rolniczy

W roku przyszłym odbędzie się XVII Międzynarodowy Kongres Rolniczy od 16 do 23 czerwca 1937 r. w Hadze. Kongres ten obradować będzie w 8 sekcjach: agrarnej, ekonomicznej, spółdzielczej, produkcji roślinnej, produkcji hodowlanej, przemysłu rolniczego, pracy kobiet oraz uprawy wina.

+

## Na dworze zimno

wiatr hula po polach, zima wielkimi krokami zbliża się do wsi. Wieczorem nieprzyjemnie wyjść na powietrze. Jak to przyjemnie wówczas usiąść przy piecu, pogadać sobie o swych bolączkach,

### przeczytać coś pożytecznego

Tak przeczytać, — bo nauka żadnemu gospodarzowi nie zaszkodzi, owszem pomoże. A nie chyba tak nie zaciekawij niko go, jak wiadomości podane w

### Kalendarzu Mariańskim

który bezpłatnie doda Wam „Gazeta Grudziądzka”.

Śpieszmy się więc abonenci i czytelnicy „Gazety Grudziądzkiej”, z zapisaniem gazety, bo dostaniemy kalendarz, który nam osłodzi długie zimowe wieczory i który nam da dużo pożytecznych i ciekawych wiadomości.

### Gdy będą torpedowce Nie potoną handlowce

## Zadłużenie państwa spadło o 352 miliony zł.

Na odbytym ostatnio posiedzeniu parlamentarnej komisji kontroli długów państwa stwierdzono, że na 1 października b. r. ogólne zadłużenie Polski wynosiło 4662 miliony zł., co wobec stanu z 1-go kwietnia (5014 mil.) oznacza zmniejszenie o 352 miliony.

Zmniejszenie to jest głównie wynikiem dewaluacji monetarnej w zachodniej Europie, wskutek

której suma naszego zadłużenia zmniejszyła się rachunkowo o 366 mil. zł. Ponieważ zaś równocześnie spłacono w ciągu minionego półroczka 22 mil. zł., przeto ogólne zadłużenie państwa zagranicą spadło z 3309 do 2921 mil. zł.

## Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 2 grudnia 1936 r. — Płacono złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Kraków	Bydgoszcz
Pszonica	24,50—25,00	24,00—24,25	23,00—23,50	24,75—25,00
Żyto	18,50—19,00	18,50—18,75	18,75—19,00	19,25—19,35
Jęczmień	20,25—22,25	19,75—22,75	19,25—19,75	19,75—20,75
Jęczmień brow.	25,50—26,50	24,00—26,00	—	24,00—25,00
Owies	16,25—17,00	16,00—16,50	15,75—16,00	16,25—16,50
Maka pszen. 65%	36,00—37,00	35,25—35,75	—	—
Maka żytnia 65%	27,50—28,50	26,00—26,50	28,00—28,25	—
Otręby pszenne	12,25—12,75	12,00—12,75	12,25—12,50	12,50—13,00
Otręby żytnie	12,25—12,75	13,00—13,50	12,25—12,50	13,25—13,50
Rzepak	44,00—45,00	45,00—46,00	46,00—46,50	44,50—45,50
Groch polny	21,00—22,00	—	—	20,00—21,00
Groch Wiktorja	27,00—30,00	22,00—25,00	28,00—32,00	21,00—26,00
Kuchy rzepak.	16,50—17,00	16,75—17,00	16,00—16,75	16,50—17,00
Kuchy łniane	20,00—20,50	20,75—21,00	19,00—20,00	21,00—21,50
Ziemniaki jad.	3,50—4,00	3,10—3,30	3,50—3,60	3,50—4,00
Gryka	—	—	—	—
Słoma luźna	—	2,25—2,50	—	—
Słoma prasow.	—	3,00—3,25	—	—
Siano luźne	—	4,10—4,60	6,50—7,00	3,00—4,00
Siano prasow.	—	4,75—5,25	—	—

Ceny żyta zagranicą:

Berlin 35,40; Praga 27,43; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 16,50  
Wartość dolara: 5,29 ;—: Wartość gramu złota: 5,92

## Podwyższenie podatku wyrównawczego w gminach wiejskich

Do Sejmu wniesiony będzie m. in. przyjęty przez Radę Ministrów projekt ustawy, podwyższający górną granicę podatku wyrównawczego dla gmin wiejskich w województwach południowych i zachodnich. Granica ta wynosiła dotychczas ilość hektarów gruntów opodatkowanych w danej gminie, pomnożona przez mnożnik 0,5 na terenie województw południowych oraz przez mnożnik 0,25 na terenie województw zachodnich.

Obecnie projektuje się podwyż-

szenie mnożnika zarówno dla województw południowych, jak i zachodnich do 0,75, bądź do 1 w tych wypadkach, w których gmina wiejska mimo wyczerpania innych źródeł dochodowych, nie jest w stanie pokryć swych wydatków. Przypuszczalnie podwyższenie podatku wyrównawczego da 2 miliony złotych dla sześciu województw. Projekt motywowany jest złym stanem finansowym wielu gmin.



(50)

W trakcie tego Szronowski stał nad brzegiem rzeki i spoglądał w zamyśleniu na wysoki łańcuch Tangla-Sazna. Piętrzyły się groźnie zwały granitu, wierzchołki wlewały w szaroliljowej mgłę.

Nie bał się tych kamiennych olbrzymów, przeciwnie wydawały mu się pozdrowieniem dalekiej ojczyzny.

Od dzieciństwa góry stały się jego żywiołem. Już jako czternastoletni chłopak robił wyprawy, jakimi nie mogli się poszczycić najsmielsi narciarze, a później, w najcięższym okresie życia, zarabiał nawet przewodnictwem, oprowadzając turystów po Tatrach, które znał lepiej, niż górale z dziada i pradziada. I teraz mimo woli wyszukiwał przejścia i odcinał trudności wspinania się po zboczach.

Wszak tędy wiodła droga ku Krystynie Gronieckiej.

Podczas podróży w górę Jangcy-kiangu przy pomocy Groblicza wypytał Tsi-Lu o wszystkie możliwe szczegóły. Wiadomości, jakie uzyskał w ten sposób, przedstawiały się dość skąpo, w każdym ra-

zie nie ulegało wątpliwości, że Groniecka nie była współniczką bandy, jak przypuszczał Japończyk z „Ekspresu Błękitnego”. Nikt jej nie znał w Suifu i do chwili wyjazdu z karawana pielgrzymów nic złego jej się nie stało.

Tsi-Lu widziała, jak żołnierze Lin-Kuonga, klnąc i nie żałując szturchańców, wlekli białą kobietę do Tybetańczyków; widziała również, że stary kapłan, siedzący w lektyce, długo i przyjaźnie rozmawiał z nią, potem kazał podać muła i biała kobieta odjechała z karawaną bez asysty straży. To zdawało się wskazywać, że bez względu na to, w jakim charakterze została sprzedana, przez nabywców nie była traktowana jak niewolnica.

W tym stanie rzeczy wiadomości brzmiały na ogół uspokajająco, a nawet dodawały pewnego bodźca.

Ale Tsi-Lu nie byłaby kobietą, gdyby oszczędziła Szronowskiemu kroplę goryczy: twierdziła ze złym błyskiem w oczach, że ta cudzoziemka była kochanką Lin-Kuonga.

Mieszkała w jego yamenie i generał zginął, broniąc jej. Por-

wał białą kobietę przy napadzie na pociąg a według utartego prawa mógł robić ze zdobyczą co chciał.

Szronowski westchnął z ulgą. Należało przypuszczać, że w tym punkcie wiadomości Chiniki były bardzo niedokładne, choćby dla tej prostej przyczyny, że Krystyna Groniecka z dobrej, nieprzymuszonej woli podążyła za przywódcą bandy.

Dalsze rozmyślenia przerwał głośny ryk mułów. Stroną ścieżką schodził do rzeki Groblicz, za nim ciągnął się sznur kupionych zwierząt, otoczonych tłumem gapiów.

— Najlepiej zrobisz, jeśli skorzystasz z gościnności wielce zacnego naczelnika miasta — powiedział do Szronowskiego, zdejmując kapelusz i ocierając czoło: — Stary łajdak orzwał nas porządnie na parszywym Fordzie, niech ci da przynajmniej kolację i nocleg u siebie. Jeśli chodzi o mnie, to wolę spać przy mułach. Bo obawiam się, że jutro na ich miejscu możemy znaleźć zdychające i najbardziej kulawe osły z całych Chin. W samej Batanga widziałem kilka odpowiednich okazów.

(Ciąg dalszy nastąpi)

# Walny Zjazd Stron. Ludowego w Poznaniu

W niedzielę dnia 29 listopada br. obradował w Poznaniu Wojewódzki Walny Zjazd Stronnictwa Ludowego. Na Zjeździe byli obecni delegaci wszystkich powiatów z Wielkopolski. Zjazd zaszczylił swą obecnością wydawca Gazety Grudziądzkiej, p. Witold Kulerki. Program Zjazdu był następujący: 1) zagajenie — prezes Jan Nosek, 2) referat o sytuacji ogólnej — dyskusja nad referatem, 3) sprawozdania ustępującego Zarządu, 4) wybór Komisji Matki, 5) dyskusja nad sprawozdaniami, 6) udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi, 7) wybór nowych Władz, 8) sprawy organizacyjne, 9) wolne głosy i wnioski, 10) zakończenie.

Zebranie zagal prezes Jan Nosek. Referat polityczny o sytuacji wewnętrznej wygłosił wiceprezes N. K. W. p. Mikołajczyk Stanisław. Nad referatem rozwinęła się blisko dwugodzinna dyskusja. Zaprojektowane przez p. Mikołajczyka rezolucje, które poniżej podajemy, zebrani przyjęli jednogłośnie.

Po zdanych sprawozdaniach Komisja Rewizyjna zaproponowała udzielenie ustępującemu Zarządowi absolutorium. Zebrani jednogłośnie udzieliли ust. Zarz. absolutorium.

Nowe władze Stronnictwa Ludowego na woj. poznańskie wybrano następująco: prezes — Nosek Jan; członkowie Zarządu: Mikołajczyk Stanisław, Drożdżik Wojciech, Nabzyk Stanisław, Banachy Władysław, Poprawa Marcin, Mazur Jan, Golaś Aleksander i Magda Władysław. Zastępcy: Oskard Józef, Szymczyk Józef, Majewski Jan i Raczyński Józef; sąd partyjny z mec. Koteckim, jako przewodniczącym.

Delegaci zapoznali się na Zjeździe z najnowszymi wytycznymi Władz Naczelnych Stronnictwa. Uchwalono wziąć gremialny udział w Kongresie Stronnictwa Ludowego w Warszawie.

Zjazd obradował w nastroju entuzjastycznym — ujawniła się twarda nieustępliwa postawa chłopów, której nie może złamać ani czas ani żadne nieprzychylnie warunki.

Dyskusja rozwinięta na Zjeździe wykazała wysoki stopień intelektualności chłopów wielkopolskich, jak również jego wysokie wyrobienie polityczne, dowodzące, że chłop umie patrzeć na świat z płatem państwowej.

Po siedmiogodzinnych obradach pieśnią „Gdy Naród do boju“ prezes Nosek zamknął Walny Zjazd.

## Rezolucje

Walny Zjazd Wojew. Stron. Ludowego obradujący w Poznaniu w dniu 29 listopada 1936 uchwala co następuje:

1. Uwaga: Tego punktu ze względów cenzuralnych podać nie możemy.

2. Zebrani ze zaniepokojeniem stwierdzają, że rozwój wypadków w Gdańsku, szczególnie w ostatnim czasie, idzie w wybitnie dla Polski niekorzystnym kierunku, co przy polskich czynnikach odpowiedzialnych i bardzo intensywnej akcji niemieckiej na polskich kresach zachodnich staje się bardzo niebezpiecznym.

Zebrani wzywają Rząd do zajęcia wyraźnego i zdecydowanego stanowiska w tej sprawie. Brak bowiem takiego stanowiska w tej sprawie rozbija polską opinię społeczną i uniemożliwia wszelką odporną akcję społeczeństwa polskiego, które już dłużej tego stanu, jaki panuje w Gdańsku i na kresach zachodnich, nie może i nie zechce tolerować. Dla zabezpieczenia granic zachodnich domagamy się natychmiastowego rozparcelowania majątków niemieckich i oddania w ręce polskiego chłopu i robotnika.

3. Zebrani stwierdzają, że wobec groźnej ekspansji faszystów i komunizmu na całym świecie a między innymi i w Polsce — nadechodzi ostatnia chwila do wyzwolenia wolnych sił społeczeństwa polskiego, które jedynie, właściwie użyte, mogą Polskę uchronić od tych przejść, jakie przechodził biedny lud hiszpański.

Stąd potrzeba w Polsce zmienić konstytucję i ordynację wyborczą, rozwiązać dzisiejsze ciała ustawodawcze i samorządowe i powołać w wolnych i uczciwych i demokratycznych wyborach naród polski do samostanowienia o państwie i jego przyszłości. (Reszty tego punktu podać nie możemy.)

4. RUCH LUDOWY OPARTY O SZCZERE ZASADY DEMOKRACJI I WOLNEGO CZŁOWIEKA, PRZY WYRAŹNYM OKREŚLENIU CHARAKTERU NARODOWEGO, W OPARCIU O ETYKĘ CHRZEŚCJAŃSKĄ I POZYTYWNY STOSUNEK DO KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO, którego wiernymi synami jest ogrom-

na większość chłopów polskich, jest przeznaczony do skupienia tyłu sił aktywnych, by Polskę wyzwolić z... a w przyszłości nie dopuścić do bratobójczych walk między faszystem a kołunizmem w kraju.

Życie gospodarcze, kierowane przez chłopów przy odpowiednich warunkach politycznych oparte o prywatne, indywidualne gospodarstwo chłopskie wspomagane wolnie zorganizowanym życiem rolniczym i spółdzielczym przy intensywnie prowadzonej reformie rolnej i planie gospodarczym jest w stanie wyprowadzić wieś polską z nędzy i zatrudnić bezrobotne rzesze mieszkańców wsi.

Dlatego też należy dołożyć wszelkich sił do pomnożenia Stronnictwa Ludowego, do podniesienia jego zwartości organizacyjnej bez względu na przeszkody stawiane zarówno ze strony władz jak i na ataki kierowane na ten ruch ze strony jego przeciwników nie wyłączając i kleru polskiego.

5. ZEBRANI, doceniając całkowicie potrzebę współpracy chłopu i robotnika **POTEPIAJĄ JEDNAK TAK ZWANY „FRONT LUDOWY”**, za którym stoją komuniści oraz solidaryzują się z naczelnymi władzami Stronnictwa Ludowego i **WDZIĘCZNI IM SA ZA KATEGORYCZNE POTEPIENIE FRONTU LUDOWEGO W POLSCE**.

6. Walny Zjazd rozumiejąc, że jedynie zgodnym i solidarnym wysiłkiem zdola S. L. dźwignąć wieś polską do przodującej roli w państwie polskim, nie znieśli na swym terenie organizacyjnym żadnej roboty destrukcyjnej wewnątrz samej organizacji.

Zebrani więc delegaci na Walnym Zjeździe potępiają jaknajostrej robotę „Chłopskiego Życia Gospodarczego” pisma wydawanego w Łodzi i nadużywającego Stron. Ludowego dla rozbijania go i propagowania Frontu Ludowego. Walny Zjazd potępia również metody oszczerstwa, jakie „Chłopskie Życie Gospodarcze” rzuca na członków naszego Zarządu Wojew., uważa że takie pismo nie może mieć dostępu do wsi wielkopolskiej.

W dalszym ciągu odbywała się już dyskusja. Jeden z dyskutantów wysunął żądania rozwiązania sejmu, senatu, ciał samorządowych, bowiem instytucje te nie rolnictwu nie są w stanie pomóc, będąc wybranymi w znanych wyborach. Przemówienie to sala oklaskiwała burzą oklasków. W ciągu dalszej dyskusji wciąż już na sali słyhać było okrzyki „precz z kadzichłopami”, „niech żyje W...” itd.

Pod koniec zebrania po referacie wiceprzew. p. Wasilewskiego przemawiali jeszcze p. Jóźwik i p. Ówkiła, dowodząc, że lepszej roli rolnictwa nie uzyska się drogą uchwalania i przedkładania rezolucji. Rezolucji uchwalilo się już całe masy. Warszawa zawałona jest tymi rezolucjami, a rolnictwu dzieje się coraz to gorzej. Chcąc by przed rolnictwem otworzyły się drogi ku lepszej przyszłości, musi się zmienić sytuacja polityczna w kraju. A to osiągnąć mogą rolnicy tylko przez silną organizację polityczną ludu wiejskiego.

W pewnej chwili przemówienia swego p. Ówkiła zaproponował oboecnym przyłączenie się do rezolucji chłopskich uchwalonych w Nowosielecach, co przez zebranych przyjęte zostało hucznymi brawami.

Na zakończenie swego przemówienia, przerywanego wciąż oklaskami, p. Ówkiła zgłosił dodatkową rezolucję o treści następującej:

### DODATKOWA REZOLUCJA.

I. Zebrani na Kongresie Rolniczym na Pomorzu w dniu 28 listopada 1936 na sali Domu Żołnierza Polskiego w Grudziądzu w liczbie około 500 osób, stwierdzają, iż sanacja doprowadziła warsztaty rolne do ruiny i niewyplacalności. Dlatego rolnicy nie powinni się organizować w przybudówkach i agenturach sanacyjnych, jakimi są PTR. i ZZR.

II. Zebrani uchwalają organizować się w Stronnictwie Ludowym, gdyż jedynie przez gruntowną zmianę stosunków politycznych i ustrojowych w Państwie może poprawić się dola obywatela-rolnika.

III. Zebrani potępiają zdrajców ruchu ludowego, którzy oddawszy się sanacji w usługi dla korzyści osobistej, rozbijają wieś.

IV. Ze względów cenzuralnych punktu tego podać nie możemy.

Pomimo że rezolucja ta po przeczytaniu z aplauzem przyjęta została przez zebranych, wiceprez. wodniczący p. Wasilewski, rezolucji tej nie poddał pod głosowanie.

Zjazd rolników zakończył się w godzinach wieczorowych. Rezolucje uchwalone na Kongresie, zawiezie do Warszawy i przedstawi p. ministrowi rolnictwa, specjalna delegacja wybrana po 1 członku z każdego powiatu Pomorza.

## Idzie zima, jakiej nie było od 100 lat

Wobec pierwszych opadów śnieżnych w Berlinie, prasa zamieszcza wyjątki broszury uczonego francuskiego na temat „ostrej zimy 1936-37”.

Według oświadczeń badacza francuskiego, tegoroczna zima będzie najostrejsza od przeszło 100 lat.

Opady śnieżne mają być bardzo obfite. Mrozy rozpocząć mają się rękomo dopiero 30 grudnia i potrwać do 7 marca.

Dane obliczone są jednak przede wszystkim na Francję.

\*

## Godziny handlu w okresie przedświątecznym

W najbliższych dniach wydany będzie okólnik w sprawie przedłużonych godzin handlu w okresie przedświątecznym Bożego Narodzenia.

Godziny handlu przedłużone będą do 9 wiecz., począwszy od dnia 17 grudnia do 23 grudnia. W niedzielę dn. 20 grudnia jak za lat ubiegłych, handel dozwolony będzie w godzinach od 13-ej do 18-ej, zaś w czwartek dn. 23 grudnia w wigilię świąt Bożego Narodzenia do godz. 18-ej.

## Partia Pracy rozwiązana

Dnia 29 listopada 1936 roku odbyło się w Warszawie posiedzenie Rady Naczelnej Partii Pracy.

Po zreferowaniu przez zarząd główny ogólnej sytuacji politycznej uchwalono rozwiązanie Partii Pracy, wskazując najzupełniej słuszny motyw przegranej partii w Polsce.

Jednym z współzałożycieli i współtwórców partii pracy był jak wiadomo, wielokrotny premier rządów „sanacyjnych” prof. dr. Bartel.

## Zjazd Rolników w Grudziądzu

W sobotę dn. 28 listopada br. odbył się w Grudziądzu w Domu Żołnierza polskiego zjazd rolników z Pomorza, na który przybyło około 500 rolników.

Zjazd czyli jak go zwano, Kongres rolniczy rozpoczął się wysłuchaniem nabożeństwa w kościele Farnym, poczym o godz. 10-ej otwarte zostały obrady Kongresu. Przewodniczył p. Wojciak naprzemian z p. Wasilewskim z Wąbrzeźna. Zagaił zjazd p. Wojciak. On też wygłosił pierwszy referat o opłacalności rolnictwa. Poza tym wygłoszone zostały referaty o osadnictwie i ciężarach osadnictwa, o zbyteczności ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie i organizacji samorządu rolniczego.

Obrady zjazdu prowadzone były przez prezydium w dość niezwykły sposób. Mianowicie po wyłożeniu referatu odbywało się natychmiast odczytanie rezolucji i głosowanie nad rezolucją. Dyskusja nad referatami odbywała się dopiero po referatach i po uchwa-

leniu rezolucji, wobec czego oczywiście dyskusja nie mogła mieć już żadnego wpływu na treść rezolucji.

Z przedstawicieli władz nikt nie przybył na zjazd, a kiedy jeden z obecnych na sali zapytał prezydium dlaczego tak jest, wiceprez. wodniczący Kongresu p. Wasilewski oświadczył, że z przedstawicieli władz nikt nie przybył, natomiast przybył przedstawiciel sejmowego Koła rolników. Jak się później okazało przedstawicielem tym był sen. Malinowski, należący do grupy poselskiej „kadzichłopów”.

Po referatach udzielono głosu i p. Malinowskiemu. Bardzo długie wywody jego, w czasie których wciąż odzywały się na sali okrzyki „kadzichłop”, „niech żyje W...” itd., przerwane zostały przez pewnego osadnika, który w mocnych słowach stwierdził że dość już rolnicy nasłuchali się rad od rozmaitych osób, rolnictwu potrzebny jest ratunek, a nie ciągle radzenie.

# Wiadomości bieżące

Piątek, 4 grudnia 1936 r.

**Piątek:** Barbary p.  
Wschód słońca: 7.24; zachód 15.28  
**Sobota:** Saby op.  
Wschód słońca: 7.25; zachód 15.28  
**Niedziela:** Mikołaja b.  
Wschód słońca 7.27; zachód; 15.27

\* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY”** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dodajemy bezpłatny dodatek „GOSPODARZ I OSADNIK”.

## WOJ. CENTRALNE

### SCHWYTANIE GROZNYCH BANDYTÓW.

W wyniku energicznego śledztwa policji państwowej został schwytany w pow. lubelskim sprawca napadu na bankowego i zabójstwa Wojciecha Cera i jego syna Georga, mieszkańców wsi Polewicz.

Sprawcami morderstwa są: Cetystyn Turczyk, zam. w Warszawie, przy ul. Dworskiej 20, i Konstanty Kalisz, również mieszkaniec Warszawy, zamieszkały przy ul. Sowińskiego nr 33. Bandytci przekazani zostali władzom sądowym.

### KRWAWY NAPAD BANDYCKI.

W maj. Anusin pow. Nieszawa, dokonano krwawego napadu bandyckiego. O północy ktoś zapukał do okna mieszkania ogrodnika dworskiego, Stanisława Kasprzaka.

Kasprzak podszedł do okna. Ponieważ szyby były zamrożone, otworzył lufkę, chcąc zobaczyć, kto się dobija. W tym momencie posypały się strzały rewolwerowe i jednocześnie wyrwane zostało okno. Do mieszkania wtargnęło 5 bandytów, uzbrojonych w rewolwery. Po steroryzowaniu domowników bandyci przystąpili do rabunku, a nie znalazłszy, zaczęli bić Kasprzaków, żądając wydania pieniędzy.

Kasprzakowa, nie mogąc znieść zadawanych przez bandytów tortur, wskazała schowek, umieszczony w ścianie kuchni, w którym znajdowało się 400 złotych.

W chwili gdy bandyci, zabrawszy pieniądze, chcieli wyjść z mieszkania, Kasprzak, nie mogąc przeboleć straty rzucił się na jednego z nich. Wówczas opryszek strzelił, raniąc ogrodnika w twarz.

Na odgłos strzałów nadbiegli z czworaków parobcy, jednak bandyci ostrze liwując się zdołali zbiec. Policja prowadzi dochodzenie.

## MAŁOPOLSKA

### DZIECKO ZMIAŹDZONE PRZEZ SAMOCHÓD.

Na drodze Stanisławów-Bohorodczany wydarzyła się tragiczna katastrofa samochodowa, pociągająca za sobą trzy ofiary.

Dyrektor wojew. Funduszu Pracy, inż. Pietruski, jechał samochodem w towarzystwie szofera p. Chomeczakowskiego. Gdy przejeżdżali przez wieś Křechowce, odległą o 4 km od Stanisławowa, nagle na drogę wybiegła 7-letnia dziewczynka Nadzia Bukówna. Pietruski, chcąc wyminać dziecko, skreślił gwałtownie, tak że samochód całym pędem wpadł na drzewo a potem stoczył się do rowu. Dziewczynka została zmiażdżona kolanami samochodu. Nadbiegli ludzie wydobyli z pod zdruzgotanego samochodu ciężko rannych inż. Pietruskiego i szofera.

### SKAZANIE UCZESTNIKÓW ZAJŚC POD KOMARNEM

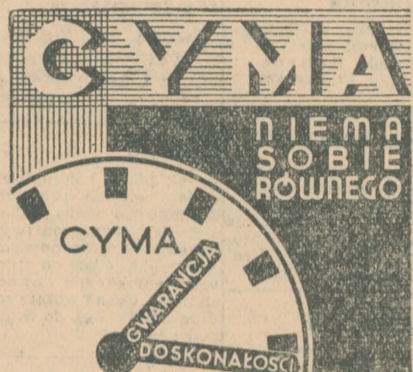
W sądzie grodzkim w Komarnie odbyła się rozprawa przeciw siedmiu dalszym uczestnikom zajść w czerwcu i lipcu br. w okolicy Komarna.

W wyniku rozprawy zostali skazani za zmuszanie robotników do udziału w strajku rolnym Szymon Krzeszaj oraz Jan i Franciszek Maziakowicz ze wsi Chłopy na 1 rok więzienia, Fr. Kolman na 10 miesięcy, pozostali zaś oskarżeni na 6 miesięcy.

## KRESY WSCHODNIE

### ZASTRZELENIE BANDYTY PODPALACZA.

W powiecie kowelskim na Wołyniu policja napotkała poszukiwanego od dłuższego czasu bandytę i podpalacza, Łazarza Fereszczuka, który zamordował sołtysa Howryluka. Podczas legitymowania, bandyta począł strzelać do policjantów, a następnie rzucił się do ucieczki. Policjanci odpowiedzieli również strzałami, zabijając Fereszczuka na miejscu.



## Czytając OGŁOSZENIA

zapamiętajmy ICH TREŚĆ!

## Żonobójca u boku swej ofiary przespał całą noc

Przed sądem okręgowym w Warszawie stanął wieśniak, Stanisław Zakrzewski za zamordowanie żony siekierą. Podłożem zbrodni były zawiedzione nadzieje na posag. Mianowicie teść przyrzekł Zakrzewskiemu odpisanie majątku, a gdy to nie nastąpiło, już od pierwszego dnia ślubu pomiędzy małżonkami trwały zaciekle niesnaski.

Pewnej nocy, gdy małżonkowie leżeli w łóżkach znów doszło do poruszenia tematu majątkowego. Rozzłoszczony Zakrzewski chwycił sie-

kiere, stojącą obok łóżka, i kilkakrotnie uderzył nią żonę w głowę. Ciężkie były śmiertelne. Świadców zbrodni nie było, a tylko dalsza rodzina poprzez ścianę słyszała hałasy.

Zakrzewski, nie wstając z łóżka przespał do rana obok trupa żony. Gdy o świcie weszli do mieszkania krewni, ujrzeli potworny widok. O morderstwie zawiadomiono policję. — Zakrzewskiego aresztowano, a w tych dniach stanął przed sądem.

## Kronika organizacyjna

**POW. BĘDZIN-ZAWIERCIE.** W dniach 6, 7 i 8 grudnia odbędzie się kurs polityczny dla członków SL powiatu będzińskiego i zawierciańskiego we wsi Pyszowice, gm. Ożarówiec pow. będzińskiego, w remizie straży pożarnej. Na kursie będą wykładać wybitni działacze ludowi. Wszystkich członków SL obowiązuje stawienie się na ten kurs. Sprawy będą referowane bardzo ważne. Noclegi dla członków z odległych okolic przygotowane na miejscu. Wstęp za legitymacjami członkowskimi.

Za Zarząd Pow. SL. Tad. Cieśla.

**POWIAT ŁASK.** W dniu 6 grudnia we wsi Kozuby, gm. Sędziejowice, o godz. 10 rano odbędzie się Zjazd Powiatowy Stronnictwa Ludowego, w którym powinni wziąć udział Zarządy Gminne i Zarządy Kół SL oraz po jednym delegacie od każdego 10 członków w Kole. W charakterze gości mogą przybyć wszyscy członkowie S. L. Wstęp za legitymacjami.

Za Zarząd Pow. S. L. Czesław Grądzki, sekretarz.

**POWIAT SIERADZ.** Dnia 20 i 21 grudnia we wsi Grady, gm. Męka, odbędzie się kurs polityczno-oświatowy Stronnictwa Ludowego dla teornów: Glińno, Dzieżążna, Włyn, Kamienacz i Grady.

A. Banach, prezes.

## LEN.

Wilno, 1. 12. Gielda Lniarska notuje w złotych za 1000 kg następujące ceny orientacyjne: len trzepany st. Wołożyn (nowy) basis I skala 216.50 od 505 do 1545 zł; le trzepany Horodziejski od 1675 do 1715 zł; Miory b. SKP. sk. 216.50 od 1405 do 1445 zł; ezesany Horodziej b. I skala 303.10 od 1965 do 2005 zł; kądziel Horodziejska b. I sk. 216.50 od 1490 do 1530 zł; targanice moczony asort. 70-30 od 880 do 920 zł.

### CENY ZIEMNIAKÓW.

Grudziadz, 1. 12. Firma Kowalski w Grudziadzu notuje za 100 kg: ziemniaki jadalne „Industria“ zł 3.70—3.90; sadzeniaki przeznaczone na eksport 5.00—6.00; pastewne 2.40—2.50. Usposobienie spokojne.

## Poświęcenie sztandaru w Grzybowskiem

W dniu 8. XI. br. odbyło się poświęcenie sztandaru S. L. w Pławnej. Ponieważ władze nie zezwoliły na publiczne zgromadzenie i pochód, poświęcenie odbyło się w ramach uroczystości kościelnej oraz zebranie w lokalu. — Sztandar poświęcił ks. prob. J. Koziol w kościele parafialnym w Zborowicach. W uroczystości wzięło udział ponad 1000 osób.

Po poświęceniu sztandaru odbyło się zebranie w lokalu ob. Jana Polcia w Pławnej. Po zagajeniu zebrania przez prezesa miejscowego Koła ob. Tabisja Juliana i wyborze prezydium zabrał głos ob. Wołkiewicz Jan z Bogoniowie, który wygłosił krótkie przemówienie okolicznościowe. Następnie prezes pow. ob. Steinhoff Józef wbił

gwóźdź pamiątkowy W. Witosa i dokonał wręczenia sztandaru. Następnie wygłosił dłuższy referat polityczno-gospodarczy. W dyskusji przemawiali: ob. Łatka Melchior z Lipnicy W. i ob. Gajezewski St. z Bobowej, któremu przy tej okazji dziękujemy za poniesiony trud i pracę dla tut. Koła.

Wypada nadmienić, że gromada Pławna, mimo że liczy zaledwie 56 osiedli, zdołała ufundować sztandar dzięki własnej ofiarności i pracy. Jest to także dowodem, że praca organizacyjna w tut. terenie idzie ciągle naprzód.

W toku przemówień deklamowała kol. E. Wantuchówna oraz śpiewał chór K. M. W. z Kaśny. — Pieśnią: „Gdy naród do boju“ zebranie zakończono.

A. Wantuch, Sekr. zebrania.

### Bydło i mięso

z dnia 1-go grudnia 1936 r.

	Warszawa	Poznań
Płacono w złotych za 100 kg. żywej wagi		
Woly wytucz.	70—80	66—70
Woly mięsiste	61—65	56—60
Stadniki wytucz.	75	56—60
Stadniki mięsiste	60—63	50—54
Stadniki mierne	50—52	40—42
Krowy wytucz.	72—75	58—60
Krowy mięsiste	60—63	50—56
Krowy mierne	50—52	16—20
Jałówki wytucz.	—	66—70
Cieleta db. odżyw.	70—75	54—58

	Warszawa	Poznań
Swinie:		
ponad 150 kg.	92—104	—
120—150 kg.	86—92	90—93
100—120 kg.	82—86	84—88
80—100 kg.	75—82	78—82
mięsiste ponad 80kg.	—	72—76

### Wartość pieniędzy:

1 funt szterl. angielskich	zł 26,05
100 franków francuskich	zł 24,76
100 franków szwajcarskich	zł 121,90
100 belgów belgijskich	zł 89,40
100 koron czeskich	zł 17,45
100 guldenów gdańskich	zł 100,00
100 marek niemieckich	zł 110,50

## Radioprogram z Warszawy

PIĄTEK, dnia 4-go grudnia.

Godz. 6.30 Audycja poranna. 11.30 Audycja dla szkół. 12.03 Koncert (z Katowic) 15.15 Cztery rapsodie. 16.30 Koncert w wyk. Ork. Tadeusza Serebyńskiego. 17.00 „Tam gdzie Jan III z kowalich tańcował“ — felieton. 19.20 „Z pieśnią po kraju“ 19.45 Fragment operowy. 20.00 Pogadanka z cyklu „O instrumentach symfonicznych“ 20.15 Transmisja z koncertu w Filharmonii Warszawskiej. 22.30 „Rzeźnik i poeta“ — skecz. 22.45 Muzyka taneczna.

SOBOTA, dnia 5-go grudnia.

Godz. 6.30 Audycja poranna. 11.30 „Śpiewajmy piosenki“. 12.30 Koncert rozrywkowy. 14.30 Teatr Wyobraźni: „Idzie św. Mikołaj“ — sluchowisko. 15.15 Koncert rozrywkowy. 16.15 Miniatury muzyczne. 17.00 Transmisja nabożeństwa z Ostry Brama w Wilnie. 19.00 „Żywo! niechlomny“ 19.40 Koncert wieczorny. 21.00 Audycja dla Polaków z zagranicy. 21.30 Koncert Małej Orkiestry i płyty.

### Odpowiedzi Redakcji

— P. Błoszyk Stanisław, Masłowo. „Lekarza“ cz. I i II. oraz okazowe egzemplarze gazety wysłaliśmy.

— P. Dowgiel Józef, Wołkowsk. Wysyłkę gazety rozpoczęliśmy od 1-go grudnia rb i od tegoż dnia liczymy prenumeratę.

— P. Szczepański Jerzy, Wołowa. Oplacono za październik i 90 gr na listopad rb. Do końca bież. roku należność wynosi zł 1.70.

**Młodzieniec** lat 21 (kaw.) z wykształceniem 5 kl. Gimn. szuka wspólnika solidnego do założenia sklepu spożywczego w jakimś nieznanym miasteczku lub w większej wsi Kongresówki. Potrzeba gotówki 2-3 tys. zł. Zgłoszenia do Gazety Grudz. pod nr. 1180.

**Oberża** w dużej wiosce kościelnej w dobrym położeniu gdzie w budowie, z powodu podszego wieku zamienię na odpowiednie gospodarstwo rolne. Gdzie? wskazuje Gaz. Grudz. pod nr. 170

**Olejarnię** przerabiającą 25-30 cetr. z dobrym urządzeniem, za budowania nowe, do tego 2 mrg. ogrodu warzywnego, od miasta pow. gimnazjum itp. 1 km. przystanek kolejowy w miejscu, do dworca głównego 1 km. sprzedam z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa. Cena podług ugody. Zgłoszenia do Gazety Grudz. pod nr. 1179

**Siodlarz** dobry i solidny rzemieślnik (Poznańczyk) pragnie się osiedlić w większej wsi lub małym miasteczku b. Kongresówki lub Małopolski Posiadam 2.000 zł i urządzenie. Upraszam Szan. Czytelników o lask. informację za wynagrodzeniem. Oferty do Gaz. Grudz. pod nr. 1174

**Buraki** pastewne większą ilość sprzedam. A. Herman Bratwin poczta Grudziądz (Pomorze) 152

**Nieruchomość** w centrum miasta dom mieszkalny z budynkiem biurowym i 4 piwnicami w budynku fabrycznym z magazynem stajnią i t. d. jest na sprzedaż przy wpłacie 14.000 zł. gotówką lub do wydzierżawienia. Wiadomość Grudziądz, Grobłowa 23, 189

**Agenci** do sprzedaży narzędzi rolniczych poszukiwani. Zgłoszenia: Zakład rolniczy - Ludowy, Lwów w Skrytka 147.

**Radioaparar** 8 lampowy półścielowy sprzedam Grudziądz Wisłana 12 m. 4- 173

**Siusarz-monter** znający się na maszynach rolniczych, motorach spalinowych elektryczności i akumulatorach. z 10 letnią praktyką. poszukuje posady, najchętniej na większym majątku. Lask. zgłoszenia do Gaz. Grudz. pod nr. 169

**Dojarz** dobrze polecony potrzebny od 1-4. 37 z 4 ma ludźmi (własnymi dziećmi) do około 100 krów. Zgłoszenia do Gazety Grudziądzkiej pod nr. 155.

**Dom z ogrodem** owocowym i 3 mrg. ziemi w dużej wiosce 2 km. od stacji kol. 5 km. od miasta pow. nadający się dla każdego rzemieślnika, sprzedam natychmiast tani. Lask. zgłoszenia L. Gałęzowski, Wylatowo p. Kozina 1178

**Gospodarstwo** przy wpłacie 10.000 zł. kupię. Lask. zgłoszenia do Gaz. Grudz. pod nr. 1173.

**Gospodarstwo** 3 morgi ziemi buraczanej bez dtingu, światła elektr. w srodoku kościelnej wsi zaraz tani na sprzedaż. Roeh Kreft, Komorowo pow. Świecie (Pomorze) 151

**Kawaler** lat 27 rolnik, szlachetnego serca i duszy. pragnie poznać w celu ożenku ładną i inteligentną, gospodarną Polkę - katoliczkę o wysokich szlacheckich, niecierpiącą z odpowiedzialnym majątkiem na 150 morg. gospodarstwo. Oferty uprasza się złożyć wraz z fotografią do G. Gr. pod nr. 147

**Zastępcy** branży spożywczej, dobrze wprowadzeni, poszukiwani Anglo-scott fabryka konserw Gdynia, Port Rybacki

**Rower nowy** półwielkiowy półbalon sprzedam tanio Jamroga Grudziądz, Plac 23 Stycznia 16 m 2 141

**Stangret** młodszy z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Stanisław Woźniak Obroszyn, pow. Lwów 154

**Elew** gospodarczy z ukończoną szkołą rolniczą, posiadający dobre świadectwa i pierwszorzędne referencje. poszukuje od zaraz lub później posady na majątku ziemskim. Lask. zgłoszenia do Gazety Grudz. pod nr. 1178.

**Dom z ogrodem** owocowym i 3 mrg. ziemi w dużej wiosce 2 km. od stacji kol. 5 km. od miasta pow. nadający się dla każdego rzemieślnika, sprzedam natychmiast tani. Lask. zgłoszenia L. Gałęzowski, Wylatowo p. Kozina 1178

**Na ogrodnictwo** nadające się 10 mrg. w pobliżu Lwowa sprzedam korzystnie Polakowi-fachowcowi z Poznańskiego. Prowadzenie z pewnością. Lask. zgłoszenia do Gaz. Grudz. pod nr. 1176

**Pomocnik leśny** trzeźwy, energiczny, dzielny w swym zawodzie, opuszczający dobrowolnie dotychczasowe stanowisko, poszukuje posady od 1. 4. 37. Lask. zgłoszenia do Gazety Grudziądzkiej pod nr. 129.

**Potrzebna** służąca, najchętniej przychodnia. Restauracja Chelmińska 48 7952p

**Gospodarstwo** 44-morgowe. I klasy, inwentarza. 2niwo 17000 wpłaty 12.000. 27-morgowe inwentarz. 6.500, wpłaty 4000. W wielkim wborze polecam gospodarstwa, folwarki domy dzierżawy. Trawiński, Ostrów Wlkp Koszarowa 11 Znacek

**4.000 zł.** pożyczki na dom wartości 60.000 zł poszukuję Oferty do G. Gr. pod nr. 140

**Czeladnik** obuwniczy szuka pracy u mistrza, najchętniej w Poznańskim lub na Pomorzu Lask. zgłoszenia do Gaz. Grudz. pod nr 1177

**Dzierżawy** rzeźniotwa na wsi zaraz lub później poszukuję Zgłoszenia nadesłać do Gaz. Grudz. pod nr 1172.

**Unieważniam** skradzioną mi książeczkę wojsk wydaną przez PKU Tarnów, jako też metrykę świadectwo siusarskie i kierowcy samochodu na nazwisko Ignacy Kukułka ur. 15. 10. 1900. 153

**Gospodarstwo** sprzedam natychmiast 43 morgowe 10.500 wpłaty 6.300 zł reszta długoletnia spłata amortyzacyina Michał Wojtal Bobrowniki Proszną powiat Kępno Poznańskie 152

**Kamienica** dochód roczny 10.000 wpłaty 20.000 reszta zostaje na 3% sprzedam Dobrobyt Grudziądz, Pl. Stycznia 21 150

**Oberżę** ze składem kolonialnym nadaje się dla żobowca do tego 15 morg dobrej ziemi, z żywym i martwym inwentarzem w powiecie czewskim, 4 km od stacji choroby. Cena i wpłata podług ugody Zgl. do G. Gr. pod „Oberża“ 148

**Dom** nowy. 9 ubikacyj parcela budowlana. 500 sążni ogrodu i stary dom. Kraków Dąbie. Rzeczycko 13

**Kucharka** z samodzielnym gotowaniem przyjmuje pracę od 1 grudnia lub 1 stycznia. Of. pod nr. (8030p)

## Niebywała okazja

### Książki po znizonych cenach na gwiazdkę II.

	cena znizona	cena dawna
<b>X. Dr. L. Górniecki. Pierwsza Pielgrzymka do Ziemi Świętej.</b> Barwny opis szlaku Pierwszej Pielgrzymki zmartwychwstałej Polski do Ziemi Świętej.	0,80	1,50
<b>Kat z Elbląga.</b> Powieść historyczna na tle krwawych dziejów panowania krzyżaków w Gdańsku.	0,30	0,55
<b>J. I. Kraszewski. Stara Baśń.</b> Prastare dzieje Polski powstają przed nami na nowo, wyłaniając się z odłchani wieków, wyczarowane piórem mistrza.	1,50	3,00
<b>W. Ł. Jagielski. Pułk Czwarty.</b> Powieść ta opisuje straszny dramat serc, które nadludzko umiłowały ojczyznę.	0,30	0,45
<b>Jan Tadeusz Wróblewski. Roby i Posuje.</b> Powieść ta wprowadza czytelnika w najtajniejsze zakątki nieczystych sfer i krętnych czynności, osłoniętych rzekomei tajemnicami służbowymi. Epilog tej bardzo ciekawej i interesującej powieści, rozegrał się przed sądem.	1,00	2,00
<b>Jerzy Szablica. Skarb Aztektów.</b> Kapitan-pilot Mocarski udaje się do Meksyku i na statku poznaje młodą Amerykankę Mabel Thomas. Nieporozumienia rozłączają zakochaną parę u wybrzeży Meksyku. Po licznych przygodach Jerzy odnajduje skarb i zaraz go traci natomiast odzyskuje Mabel. Niezwykle przygody młodej pary trzymają uwagę czytelników w stałym napięciu.	1,00	2,00
<b>Pobratymiec-Płatkowski. Ich Kochanie.</b> Ludowe nowele z czasów wojny i pokoju. W książce tej autor sprowadza nas w najgłębsze tajniki duszy chłopskiej.	0,50	1,00
<b>Łucjan Siemiński. Wieczory pod Lipą.</b> uzupełnił ks. J. A. Łukaszewicz, czyli historia Narodu Polskiego od najstarszych do najnowszych czasów, napisana w sposób barwny i przystępny dla młodzieży szkolnej i ludu 400 stron druku.	1,50	2,50
<b>Mieczysław Rogalski. Czem była szlachta i chłopci w dawnej Polsce.</b>	0,30	0,50

Na kosztę przysyłki prosimy przesłać dodatkowo przy zamówieniu jednej książki 25 gr. przy zamówien u czterech książek 50 gr. od 5 do 10 książek 70 gr. Książki wysyłamy tylko za poprzednim nadesłaniem pieniędzy.

## Zakłady Graficzne i Wydawnicze

# WIKTORA KULERSKIEGO

### Grudziądz-Pomorze

**Skład kolonialny** położony w rynku mniejszego miasteczka w b. Kongresówce, z urządzeniem i towarami sprzedam do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Gazety Grudziądzkiej pod nr 131.

**Wspólniczki** z kapitałem 5000 zł. do prowadzenia doś intratnego interesu handlowego na letnisku, poszukuje kawaler, lat 30, inteligentny wykształcony, przystojny energiczny. Ewł. Mażenstwo nie wykluczone. Sz reflektantki raczą nadesłać swoje oferty z fotografiami do Gazety Grudziądzkiej pod nr 130

**Drzewka** owocowe ozdobne, bzy szczepione itp pierwszorzędnej jakości, nabywać można w Małopolskim Towarzystwie Rolniczym Lwów Kopernika 20 Tel 200-88.

**Piwnica** na handel owoców do wynajęcia. Focha 10 I. ptr. (8014p)

**Owiec i tryków** rozplodowych 10-15 sztuk rasy pomorskiej kupię i proszę o oferty do Gazety Grudziądzkiej pod nr. 137

**Siewnik rządowy** używany w dobrym stanie. sprzedam tanio za gotówkę. Zgłoszenia do Gazety Grudziądzkiej pod nr. 135.

**Nieruchomość** w Grudziądz, 8 morg ogrodowej ziemi, zabudowania obszerne, nowe, maszynowe. Najlepsza egzystencja dla ogrodnika. emeryta, urzędnika, z zaraz do sprzedania lub wydzierżawienia. Gliniecki, Grudziądz, Kilińskiego 12 m. I, (2844k)

**Na nagonki** polecam broń, amunicję i przybory myśliwskie po cenach znizonych. Warsztat naprawy broni na miejscu. Preparowanie ptaków i zwierząt. **L. OBORSKI** Grudziądz, ul. 3-go Maja 36.

**Nadszwajcar** żonaty, z dobrymi świadectwami, poszukuje zaraz posady Lask. zgłoszenia proszę kierować do Gazety Grudziądzkiej pod nr. 135

**Wydry** żywe oswojone jedna para do sprzedania. Wojciech Boryski, Krzeszów Górny poczta Krzeszów nad Saniem (Małopolska)

**Kupię** mały dom w Grudziądz. Of. pod nr. (7982p)

**Piec** żelazny, duży sprzedam. Łojewski Toruńska 9. (8022p)

**Młody człowiek** żonaty, energiczny, władający językiem polskim i niem poszukuje od zaraz posady gajowego lub woźnego. Kazimierz Górniak. Goścynin, Ziemia warszawska. (271)

**Ogrodnik** żonaty, poszukuje posady na pensję lub ordynarię Kędzior, Słaboszów, Dziadoszyce. (160)

**Agentów** inkasentów do sprzedaży materiałów sukiennych na raty poszukujemy w całej Polsce. „POMOC”. Lwów 15 Cerkiewna 18. (120B)

**Sprzedam** pszczoły, całą pasiekę albo ul pojedynczo i sieczkarke. Poniatowskiego 1. (8015p)

**Syn gospodarski** lat 25 z gotówką 500 zł. szuka takiegoż spółnika celem założenia sklepu w dużej wsi kościelnej. Zgłoszenia odpowiednich energicznych młodych ludzi przyjmuję Gaz. Grudz. pod „Bierzmy się do hanlu“ 166

**Inteligentnych** wymownych panów potrzeba do zbierania zleceń na nowoczesną reklamę. Of. PAT Grudziądz 1010 (167B)

**Kupię** mały dom w Grudziądz. Of. pod nr. (7982p)

**Młode jarniki** czarne rasowe spręda. Ossowski, Owczarki. (8011p)

**Ogrodnik** kawaler, obejmie posadę od zaraz lub później Jednac. Zamość, Zdanowska 8

**Agentów** inkasentów do sprzedaży materiałów sukiennych na raty poszukujemy w całej Polsce. „POMOC”. Lwów 15 Cerkiewna 18 (149)

**Kupię** mały dom w Grudziądz. Of. pod nr. (7982p)

**Biuro podań** Rady Zacierkowskiego, Plac Stycznia 26 Podatki, grzywny, egzekucje (8023p)

**Młyn motorowy** 5 ton, z powodu choroby sprzedam korzystnie. Stuktor, Kozy Bielska. (163)

**Gospodarstwo** 60 morg buraczanej ziemi inwentarzem żywym i martwym, wpłata 10 tys sprzedam Dobrobyt, Grudziądz Plac 23 Stycz 21 (143)

**Agentów** inkasentów do sprzedaży materiałów sukiennych na raty poszukujemy w całej Polsce. „POMOC”. Lwów 15 Cerkiewna 18 (120B)

**Skład** i spiechrz zaraz do wynajęcia. Wiadom Skład Tapet Plac 23 Stycznia 33 tel. 1517 (2839k)

**Ogrodnik** kawaler, lat 24, ukończona średnia szkoła ogrodnicza odbyta 4 letnia praktyka w ogrodzie handlowym. poszukuje odpowiedniej pracy, najchętniej na większym majątku od 1. 1. 37 Lask. zgłoszenia proszę kierować do Stanisława Cyruły poczta Proszowice z listem do p. Frydmans (164)

**Zakład fryzjerski** jest zaraz do wydzierżawienia lub tanio na sprzedaż w mieście pow. Pomorza. Zgłoszenia pisemnie uprasza się do Gazety Grudziądzkiej pod nr. 139

**Zgubiłem** wykaz osobisty proszę o zwrot za wynagrodzeniem. Jan Frankiewicz, Bydgoska 23a. (7987p)

**Piekarnia** skład kolonialny wieś kościelna zaraz do objęcia. Łądołowicz, Bzowo powiat Świecie. (7932p)

**Gęsi pomorskie** 6,10 zł kaczki Pekinki 5 zł. sprzedaje Maj. Chwałkowo, p. Krobia. (165)

**Agentów** inkasentów do sprzedaży materiałów sukiennych na raty poszukujemy w całej Polsce. „POMOC”. Lwów 15 Cerkiewna 18 (149)

**Do** sprzedania, maszyna do cięcia ram, narzędziów. Wilhelm Leos Nachfolger. Stuttgart. Woźniakowa Pierackiego 22 (2833k)

**Dom murowany** chlewn. obora. 4 mrg. roli, w tym ogród owocowy na sprzedaż w miasteczku w Małopolsce wschodniej. Nadaje się dla rzemieślnika z Poznańskiego. Zgłoszenia do Gazety Grudziądzkiej pod nr. 132

**Dzierżawy młyna** z urządzeniem poszukuje. Lask. zgłoszenia do Gazety Grudziądzkiej pod nr. (128)

**Agentów** inkasentów do sprzedaży materiałów sukiennych na raty poszukujemy w całej Polsce. „POMOC”. Lwów 15 Cerkiewna 18 (149)

**Dwie panny** urodne, z gospodarstwa pierwsza lat 30, posiadająca 2.000 zł. i wyprawę drugą lat 25, posiadająca 1.000 zł. i wyprawę. poszukują znajomości rzemieślników gospodarzy lub urzędników wdowcy z 2 dziećmi nie wykluczeni) celem ożenku Oferty do Gaz. Grudz. pod nr. 171

**15.000.- zł.** poszukuje pożyczki na pierwsze miejsce duży dom pewna lokata. Of. pod nr. (7892p)

**Poważny** młyny poszukuje agenta na prowizję do sprzedaży maki w Grudziądz i innych miastach pomorskich. Warunki doskonale zaprowadzenie u piekarzy. delcredere. Zgłoszenia do Admin. pod nr (7927p)

**Agentów** inkasentów do sprzedaży materiałów sukiennych na raty poszukujemy w całej Polsce. „POMOC”. Lwów 15 Cerkiewna 18 (149)

**Za** długi męża Józefa Gorzyńskiego nie odpowiadam. Jadwiga Gorzyńska. (8039p)

**Która panna** córka pospadaska, najchętniej z ukończonym kursem gospodarzom lub uniwersytetem ludowym nawłaze korespondencje z energicznym po wojsku kawalerem. Cel matrymonialny. Pośredniwto rodziny mile widziane. Lask. zgl. proszę nadsyłać do G. Gr. pod „Zwiększy my wydajność pracy“ (146)

**Pracznka** szuka prania przyjmie także posługę. Of. nr. (8042p)

**Wydzierżawie** w małym miasteczku na Pomorzu dobrze prosperujący skład rzeźnicki oraz sprzedam całkowicie urządzenie z zapędem elektrycznym. Oferty składać do Adm. G. Gr. pod nr. 145

**Pracznka** szuka prania przyjmie także posługę. Of. nr. (8042p)

**Gorzelan** rektyfikator z 20 letnią praktyką poszukuje posady kierownika gorzelnia wia da językiem polskim niem Oferty do Gazety Grudz. pod „Gorzelan“ 167

**Skład kolonialny** w pełnym biegu tanio sprzedam. Grudziądz Kościelna 33 (149)

**Skład kolonialny** w pełnym biegu tanio sprzedam. Grudziądz Kościelna 33 (149)

**Pracznka** szuka prania przyjmie także posługę. Of. nr. (8042p)

**Obeige** rzucają na Katarzynę Książak odwoluje Weronika Karas. (168)